Vereniging Agrarisch Natuurbeheer Berkel & Slinge

INFORMATIEF

Nieuwsbrief najaar 2023

VAN Berkel & Slinge

De doelstelling van de vereniging is:
In samenwerking met agrariërs zorgdragen voor onderhoud, beheer en ontwikkeling van (agrarische) natuur waarbij natuur-, milieu- en landschapswaarden hoog in het vaandel staan.

VAN Berkel & Slinge is een vereniging die voor haar leden graag interessante activiteiten aanbiedt zoals excursies, workshops en lezingen. Het grootse deel van de activiteiten van VAN Berkel & Slinge bestaat uit landschapsbeheer en onderhoud dat wordt uitgevoerd door agrariërs uit het gebied.

In dit nummer en meer....

2 **In Memoriam Theo Klein Gebbink**

2 **Uilenexcursie en snoeicursus**
Geef je snel op!

3 **Projecten** Groenbeheer

4 **Verslag excursie**

Van het bestuur

Bij deze presenteren wij u weer een nieuwe Informatief. In deze editie een terugblik op activiteiten die bijdragen aan het behoud van natuur en ook een vooruitblik.

Begin juli hadden we een leerzame en boeiende excursie in het Zwarte Veen en Aaltense Goor. Deelnemers hebben uitgebreide uitleg gekregen over de natuurontwikkelingen in het gebied en de maatregelen die genomen worden om het veen te behouden. Ook leerden we over de functie van veen in het vasthouden van water. Een bezoek aan Suzie's farm en Zonvarken bood ons de gelegenheid om te zien hoe duurzaamheid en natuurbehoud, ondanks flinke uitdagingen, toch hand in hand kunnen gaan met een passend verdienmodel.

Uiteraard mag een update over het zonnebloemlint niet ontbreken. Daarnaast willen wij graag de snoeicursus onder de aandacht brengen. Tijdens deze cursus heeft u de kans om uw kennis en vaardigheden op het gebied van snoeien verder te ontwikkelen.

Ook willen wij graag stilstaan bij de aanstaande uilenexcursie. Onder deskundige begeleiding nemen we u mee in de fascinerende wereld van deze majestueuze vogels. Het is een unieke ervaring om onze gevederde vrienden in hun natuurlijke habitat te observeren en meer te leren over hun rol in het ecosysteem. Mede dankzij de deskundige begeleiding van een ervaren uilenkenner dragen we bij aan het bewustzijn omtrent het behoud van deze belangrijke roofvogels.

Wij hopen u geïnspireerd te hebben met deze (aankomende) activiteiten en u daar te mogen verwelkomen. Voor nu alvast fijne dagen gewenst. Op naar een mooi en gezond nieuwjaar!

Lotte Roos

Ook in 2023 realiseerden we in Berkelland weer een zonnebloemlint.

In 2021 vonden we het eerste zonnebloemlint in Berkelland met ruim 6 km al heel geslaagd. In 2022 konden we dit verdubbelen tot 12 km. Dit jaar hebben we alweer 16 km ingezaaid.

Dit jaar voegden we een nieuw zaadmengsel toe, met boekweit, mosterd en phacelia. Dit om aan de vraag van de deelnemende agrariërs te voldoen, zodat het lint ook meegeteld kan worden voor de GLB. Met dit mengsel vergroten we bovendien de biodiversiteit in het zonnebloemlint. Bovendien krijgen door 'breedwerpig' zaaien de niet gewenste kruiden minder kans om er tussendoor te groeien. We blijven ons lint waar mogelijk steeds verder verbeteren.

Voor boer en burger is zo'n mooi zonnebloemlint al een genot, het is een nog groter feest voor vlinders, hommels, bijen en de biodiversiteit. Ook bij (te) warm weer, als de bloemen al sneller gaan hangen of zijn uitgebloeid, zijn de insecten en vogels er nog altijd heel blij mee.

Met dank aan alle vrijwilligers, donateurs, sponsoren en de deelnemende agrariërs. Wilt u ons helpen om ook de komende jaren het zonnebloemlint realiseren? We zijn blij met u als donateur of sponsor!

In Memoriam

Theo Klein Gebbink

door Joan Beernink

In november 2005 ontmoette ik Theo voor het eerst. Hij was toen bestuurslid van Ruilverkaveling Beltrum. Samen met Theo Groot Zevert, voorzitter van de Ruilverkavelingscommissie, en Wilfried Klein Gunnewiek reden we naar Arnhem. Hier wilden we de provincie overtuigen om de nieuwe natuur door de VAN te laten kopen en ook te laten beheren.

Onderweg was de sfeer opperbest en in Arnhem konden we de provincie en SBB overtuigen. Zo is het begin van het grote natuurterrein aan de Baksmaatdijk ontstaan.

De rol van Theo hierin was cruciaal. Hij was gids bij de Marke Vragenderveen en hij stond aan de basis van het natuurterrein aan de Koolmansstegge. Hij was de man met ervaring.

Theo heeft van jongs af aan interesse gehad in de natuur, en vooral van mooie bloemen. Toen hij boer werd, kon hij zelfs de bloeiwijze van de distel waarderen. Doordat hij noodgedwongen zijn boerderij moest afbouwen, kreeg hij meer tijd voor zijn hobby, de natuur.

Hij ontwikkelde zichzelf tot een lopende encyclopedie, die alle mogelijke flora en fauna kende in drie talen, zowel in de Nederlandse, dialect als Latijnse benamingen.

Toen in 2008 het 25 ha grote terrein werd afgegraven en ingericht, was Theo bijna dagelijks op de kraan die de afgraving uitvoerde aanwezig. Het was millimeterwerk om de humusrijke laag te verwijderen om de zaadbank die er onder lag weer vrij te leggen. Het bonte koe profiel was erg belangrijk voor de start van het nieuwe natuurterrein, en volgens Theo mocht er niet teveel afgegraven worden, want dan was de zaadbank weg. De machinist kreeg van Theo een snelcursus.

Theo Klein Gebbink † 29-10-2023

De eerste jaren groeide er nog niet veel. Theo had een praktische oplossing. Koolmansdijk was eerder begonnen, en daar had hij de eerste bloemen en zelfs orchideeën al zien bloeien. Voor onderhoud werd in de herfst gemaaid, het maaisel werd door hem opgeslagen en door ons opgehaald en over het terrein verdeeld. Theo zei dat de zaden uit dit maaisel mooi bij ons de ontwikkelingen naar bloemrijk hooiland zouden konden versnellen.

Hieruit bleek wel de praktische kant van deze selfmade natuurkenner. De eerste bloemen en planten groeiden hierna vanzelf. Zo bijzonder, dat wij als VAN Theo gevraagd hebben om excursies naar ons natuurterrein te verzorgen. Dit waren bijzondere herinneringen, Theo was hierin op zijn best. Zijn kennis en zijn humor zorgden ervoor dat eindtijden niet bestonden, Tot hij zelf zei: 'Leu ik goa no op hoes an'.

Theo bezocht de natuurterreinen regelmatig, en informeerde ons wanneer er gemaaid of gewacht moest worden. Ons hele beheer is afgestemd op de input die Theo gaf. Met zijn humor, kennis en inzet heeft hij de VAN mee op de kaart gezet.

Het bestuur van de SGBS is Theo zeer erkentelijk voor zijn bewezen diensten. Als dank hiervoor hebben wij besloten om een Theo Klein Gebbink bankje te plaatsen in dit natuurgebied. Als je daar dan wandelt, luister dan naar zijn motto: 'Gao zitt'n en geniet'.

Namens de SGBS Joan Beernink

Uilenexcursie

26 januari 2024

Met Cees van Beijnum van Vogelwerkgroep Eibergen organiseren we ook dit jaar weer onze Uilenexcursie.

Wij gaan met de fiets, de fietstocht duurt ongeveer 2 uur.

Start en Ontvangst: 21.30 uur bij SV Kerkloo, Hoge Diek 1, Eibergen.

De tocht gaat door bij goed weer, als het helder en ook droog genoeg is. Bij niet geschikt weer ontvang je tijdig bericht. Daarnaast kunnen we uiteraard geen garantie geven of we de uilen zullen zien.

Kosten: € 5,- p.p., ter plekke te betalen bij aanvang van de excursie.

Er is plek voor maximaal 12 personen.

Let op: Geef je op met duidelijke vermelding van je mailadres en telefoonnummer zodat we wijzingen op tijd aan je kunndoorgeven.

Voor meer informatie en aanmelden:
janwillemink50@gmail.com

Snoeicursus 2024

Voor mooie fruitbomen, en die een mooie opbrengst leveren, is goed snoeien van essentieel belang. Daarom organiseren we in het voorjaar van 2024 weer een snoeicursus, samen met Ten Elsen Boom en Groen.

Na een duidelijke uitleg wordt in een boomgaard de theorie in de praktijk gebracht.

De kosten bedragen €10,00 voor leden en €15,00 voor niet leden.

Plaats en datum zijn nog nader te bepalen.

Ben je geïnteresseerd? Laat ons dat alvast weten. Mail voor 15 januari naar:
bmharbers.tetteroo@gmail.com
Met vermelding van je mailadres en telefoonnummer zodat we datum, tijdstip en locatie tijdig aan je door kunnen geven.

Bennie Harbers

Mededelingen Groenbeheer

Groenbeheer heeft zoals altijd weer diverse projecten onderhanden. Ook hebben wij een bijdrage geleverd aan de totstandkoming van een aantal regelingen.

Hieronder enkele regelingen die in november 2023 door gemeente Berkelland zijn aangenomen. Heb je vragen hierover, of wil je hieraan deelnemen, neem dan contact met ons op.

Regeling Landschap

In de vorige Informatief berichtten we al over de nieuwe openstelling voor deze regeling. In november 2023 is dit goedgekeurd door de gemeenteraad en is hiervoor tot eind 2024 weer geld beschikbaar. Met geld uit het Biodiversiteitsplan is het de gemeente gelukt om deze goedlopende

regeling weer beschikbaar te maken. Een bijzondere uitbreiding is dat de gemeente Berkelland samen met de gemeente Oost Gelre ook budget heeft gekregen voor de waardedaling van gronden bij aan te leggen landschap.

Regeling waardedaling

Deze regeling voorziet in subsidie bij:

- Functieverandering van landbouwgrond naar nieuw bos. Omdat de functie van landbouwgrond verandert, daalt de economische waarde van de grond.
- Kosten voor de inrichting bij aanleg van nieuw landschap.

Deze regeling geldt voor aanleg van houtwallen, singels en bosjes kleiner dan 1 hectare. De grond moet daarbij de afgelopen 5 jaar als landbouwgrond zijn gebruikt en ook bij RVO als zodanig zijn geregistreerd. Ook geldt dat de gemeente vooraf toestemming verleent voor de inrichting en functieverandering. De subsidie bestaat dan uit een eenmalige uitkering voor de waardevermindering van de landbouwgrond naar natuurgrond (dit gebeurt via een taxatie), een eenmalige bijdrage aan de inrichtingskosten en tot 2040 een jaarlijkse bijdrage voor het beheer.

Bomenverordening 2023

In november 2023 is ook de nieuwe bomenverordening in de gemeenteraad aangenomen. VAN Berkel & Slinge, LTO en de bomenstichting zijn bij de totstandkoming betrokken geweest. Het nieuwe beleid is gericht op de bescherming van ons unieke landschap. Vooral het onderdeel kapvergunning was een heikel punt.

In de nieuwe verordening is onder andere omschreven dat je op erven en in tuinen mag snoeien en kappen als de bomen niet op de 'Bijzondere bomenlijst' staan. Ook bomen met een kleinere diameter dan 10 cm zijn vergunningsvrij. Voor dode bomen is de vergunningsprocedure gewijzigd naar een (gratis) meldingsplicht. Knotten en dunnen van bosjes mag ook vergunningsvrij als je aan bepaalde voorwaarden voldoet. Is wel een kapvergunning nodig, dan zijn de nieuwe legeskosten € 25 per boom tot maximaal € 100 per aanvraag, en dat is daarmee fors goedkoper geworden.

Deelnemer en bewoners over het zonnebloemlint

door Jan Willemink

We spraken over ons het Zonnebloemlint in Geesteren met een grondeignaar en met de naastgelegen bewoners. Wat zijn hun ervaringen?

Deelnemer en grondeiegenaar: Jan Esselink

Jan Esselink heeft aan de Meiweg in Geesteren een melkveebedrijf met grasland en percelen bouwland waarop mais wordt verbouwd. Toen we Jan vroegen om mee te doen met ons zonnebloemlint was hij eerst sceptisch, maar dat sloeg al snel om. Hij doet nu enthousiast mee.

Jan wilde dit jaar twee stroken zonnebloemlint, een strook van 250 meter en een van 150 meter lang. Deze stroken van 3 meter breed werden door ons ingezaaid met zonnebloemen, forcelia, mosterdzaad en boekweit.

Tussen het zaaimengsel is dit jaar spontaan veel ander (on)kruid tot ontwikkeling gekomen, met name luizenbloem, weegbree en ridderzuring. De stroken aan de Meiweg, net buiten Geesteren, kregen ook enorm veel bekijks, van inwoners maar ook de toeristen die hier fietsen en wandelen genoten ervan. Ze stonden vaak even stil, om foto`s te maken of om het bord te lezen dat we bij deze stroken hebben geplaatst.

Ook deze recreatieve waarde vindt Jan belangrijk, want dat helpt ook mee voor de goodwill en de uitstraling van de sector. Jan geniet ook zelf van deze opfleuring van het landschap. En voor de biodiversiteit merkt hij ook verandering. Hoe meer stroken, hoe meer vogels en insecten hij waarneemt. Een groot verschil met alleen mais en later in de herfst een bijna kaal land.

Voor de natuur is het een voordeel dat Jan deze stroken in de winter laat staan. Voor de zaden waar de vogels zich nog tegoed aan doen, later ook voor hun beschutting, en die voor insecten en andere dieren.

Jan heeft de stroken 'om niet' beschikbaar gesteld en heeft dat er graag voor over. Ook omdat het geld dat dan overblijft, door de VAN aan goede doelen wordt besteed, zoals eerder de plaatselijke afdelingen van de Voedselbank en De Zonnebloem.

Omwonenden: Gerald en Gonda ter Haar

Dit jaar werd ook een zonnebloemlint ingezaaid lang de Riethorstdijk in Geesteren, aan de rand van het maisveld. Gerald en Gonda wonen hier pal naast, en genoten hier enorm van, net zoals hun dorps- en buurtgenoten.

Zij zijn zeer positief bezig met hun erf en investeren al jaren in biodiversiteit, met ook akkerranden en schraal grasland. En al lang voordat dit een 'hype' werd. Ze zagen de diversiteit toenemen en zien elk jaar weer meer meesjes, putters, groenlingen, vinkjes en nu ook weer patrijzen. Ook genieten ze elk jaar van de steenuilen op hun erf. Gerald maakt voor de buurt ook zelf vogelhuisjes en uilenkasten.

Zij hebben nu zelf de eigenaar van het naastgelegen perceel gevraagd om volgend jaar weer stroken in te zaaien.

Verslag jaarlijkse excursie, juli 2023

Dit jaar organiseerden wij onze excursie in het gebied rond Aalten: Bij het project 'Aaltense Goor en Zwarte Veen', bij Suzie`s Farm en 'Zonvarken' in De Heurne.

Aaltense Goor en Zwarte Veen

Waterschap Rijn en IJssel werkt in dit gebied samen met agrariërs, Staatsbosbeheer, LTO, lokale natuur- en milieuorganisaties, gemeentes en provincie.

Onze begeleiders vandaag zijn Gerard Horst van Waterschap Rijn en IJssel en Rien Heutinck van Staatsbosbeheer. Zij zijn vanuit hun functie direct betrokken bij dit project.

Gerard vertelt over de kavelruil: Agrariërs konden hun natte percelen ruilen voor drogere. De natte gebieden zijn hierdoor bij elkaar gekomen en daar heeft ook de natuur voordeel bij. Beheer blijft nodig. Bij het maaien helpen nu ook schapen en Galloway koeien. Daarnaast zijn houtsingels en poelen aangelegd. Het gebied sluit mooi aan op de al bestaande omgeving. Met de nieuw aangelegde fiets- en wandelpaden kan hier volop van worden genoten.

Rien vertelt over de flora en fauna, en we spotten direct een ree. Het beheer van dit gebied bestond voorheen vooral uit snoeien van houtsingels en het maaien en afvoeren van gras. Nu helpen lokale agrariërs mee door beweiding met jongvee en 'droge koeien'. Een mooi voorbeeld van agrarisch natuurbeheer.

Suzie`s Farm

Voor de lunch gaan we naar Suzie`s Farm, boerderij `t Westendorp, waar de familie ook zelf nog boert.

Suzanne Reusink kunt u kennen van Onze Boerderij en Omroep Gelderland. Ook in 'Den Haag' is ze regelmatig als het gaat over de landbouw en ze is voor menig politicus een vraagbaak als het gaat over natuur-inclusieve landbouw. Suzanne vertelt enthousiast over het bedrijf, haar studies en stageplekken, van Canada tot Australië.

Zonvarken in De Heurne

In De Heurne geeft Rob Nieuwenhuis uitleg over 'Zonvarken', het concept voor kleinschalige varkenshouderij met maximaal 25 tot 50 zeugen. De varkens worden geheel afwijkend van de gangbare, en ook van de biologische methode, gehouden.

De biggen worden geboren in een hok en blijven daar tot de slacht. Ze worden niet met andere biggen gemengd en ervaren hierdoor minder stress.

De zeugen hebben een boomgaard tot hun beschikking en ook poelen waar ze in kunnen modderen. Ook de biggen en de mestvarkens kunnen naar buiten om te scharrelen.

Het verblijf zelf krijgt ook alle aandacht. De wanden zijn van hout, wat voor meer rust zou zorgen. Op het dak ligt sedum, ook voor een natuurlijke verkoeling. De mest en urine worden gescheiden voor verdere reductie van broeikasgassen.

Rob vertelt dat de biggensterfte met zijn concept minder is dan in de reguliere varkenshouderij, en dat ook de stank van de varkens minder is. Het concept pleit daarmee niet alleen diervriendelijker te zijn, maar ook vriendelijker voor de buurt.

Na een nog pittige discussie sluiten we hier onze geslaagde excursiedag af met een drankje, mét gehaktbal. We danken iedereen die aan deze dag heeft meegewerkt.

Bennie Harbers en Jan Willemink, namens VAN Berkel & Slinge.

Contactgegevens

Kantoor: **'t Brendeke 10 , 7152 BT Eibergen**
Telefoon: **0545 – 477 587**
e-mail: **info@vanberkelenslinge.nl**
Reknr: **NL 90 RABO 011 369 11 65**
Website **www.vanberkelenslinge.nl**
Facebook: **facebook.com/vanberkelenslinge**

Bestuur
Voorzitter
Lotte Roos | 06-13 67 05 25
lotteroos@hotmail.com
Secretaris:
Claudy Erinkveld | 0545 - 482241
c.erinkveldhendriks@gmail.com
Penningmeester:
Trudie ten Have
Leden:
Jan Willemink
Bennie Harbers
Hedwig ten Dolle
Marian de Jong
Gerben Kemink
Hidde Hogevonder

Groenbeheer
Medewerkers | 0545 – 477 587
info@vanberkelenslinge.nl
Voorzitter
Joan Beernink 06 – 26 79 91 37

Weidevogelgroep
Gerrit Stoms | 0545 - 473 850
g.j.stomps@gmail.com

Redactie-coördinator
Marian de Jong
info@mariandejong.nl

Tekstbijdragen:
Lotte Roos, Claudy Erinkveld, Jan Willemink, Daniël Nieuwenhuis, Wilfried Klein Gunnewiek, Robert Boevink, Gerben Kemink, Gerrit Stomps, Marieke Morsink, Paulien Boverhof, Marian de Jong
Vormgeving:
Erik Steinkamp
e.steinkamp@hotmail.com
Foto's:
Archief VAN Berkel & Slinge

TE KOOP bij de VAN

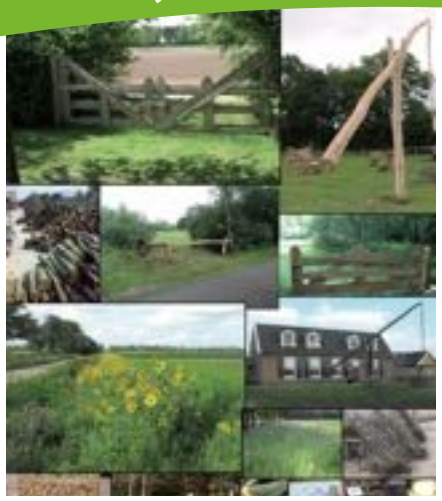

Boerenlandhekken | Brandhout
Bosplantsoen | Nestkasten
Uilenkasten | Bloemenmengsel
Struiken | Bomen
Zitbanken | Tafels
Vuurstammen
en nog veel meer.....

Voor informatie zie website
www.vanberkelenslinge.nl